

เวียดนามกับความเสี่ยงที่จะติดกับดักรายได้ปานกลาง

ในช่วงที่ผ่านมา นักเศรษฐศาสตร์หลายฝ่ายทั้งจากธนาคารโลก (World Bank) และธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank : ADB) ได้ออกมาเตือนว่าเวียดนามมีความเสี่ยงที่จะติดกับดักรายได้ปานกลาง (Middle-income Trap) โดยอ้างถึงศักยภาพในการแข่งขันที่ลดลงของเวียดนาม ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการวัดอันดับความสามารถในการแข่งขัน (The Global Competitiveness Report 2012-2013) ซึ่งจัดทำโดย World Economic Forum ระบุว่าอันดับความสามารถในการแข่งขันของเวียดนามในตลาดโลกลดลง 10 อันดับมาอยู่อันดับที่ 75 ขณะที่ในกลุ่มอาเซียนเวียดนามอยู่ในอันดับรองสุดท้าย (สูงกว่ากัมพูชาเพียงประเทศเดียว) ทั้งนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่าในอดีตประเทศในกลุ่มอาเซียนที่สามารถก้าวพ้นจากประเทศที่มีรายได้ปานกลางมาเป็นประเทศที่มีฐานะร่ำรวย และหลุดพ้นจากกับดักรายได้ปานกลางได้สำเร็จ คือ ฟิลิปปินส์ ไต้หวัน เกาหลีใต้ และฮ่องกง การที่เวียดนามจะสามารถหลุดพ้นได้เช่นกันหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เป็นประเด็นที่ถูกกล่าวถึงเป็นวงกว้างและผู้ประกอบการไทยที่สนใจเข้าไปทำธุรกิจในเวียดนามควรติดตามอย่างใกล้ชิด

ความหมายของการติดกับดักรายได้ปานกลาง : ธนาคารโลกจัดให้เวียดนามอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีรายได้ปานกลาง-ต่ำ เช่นเดียวกับประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ คือ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และ สปป.ลาว ซึ่งประเทศที่มีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีอยู่ที่ระดับ 1,026-4,035 ดอลลาร์สหรัฐ โดยในปี 2554 เวียดนามมีรายได้ประชากรเฉลี่ยต่อคนต่อปีอยู่ที่ 1,411 ดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่รายได้ประชากรเฉลี่ยต่อคนต่อปีของอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และ สปป.ลาว อยู่ที่ 3,495 ดอลลาร์สหรัฐ 2,370 ดอลลาร์สหรัฐ และ 1,320 ดอลลาร์สหรัฐ ตามลำดับ (ส่วนไทยมีรายได้ประชากรเฉลี่ยต่อคนต่อปีอยู่ที่ 4,972 ดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มประเทศที่มีรายได้ปานกลาง-สูง) ทั้งนี้ การติดกับดักรายได้ปานกลางหมายถึง การที่ประเทศที่มีระดับรายได้ปานกลางไม่สามารถก้าวขึ้นเป็นประเทศที่มีระดับรายได้สูง กล่าวคือ เวียดนามเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา ซึ่งหลุดพ้นจากการเป็นประเทศยากจนและก้าวขึ้นเป็นประเทศที่มีรายได้ปานกลาง โดยมีรายได้หลักจากภาคส่งออกโดยเฉพาะการส่งออกสินค้าเกษตรและสินค้าอุตสาหกรรม แต่